

**Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΔΗΣΥ)**

**7<sup>ο</sup> ΚΛΙΜΑΚΙΟ**

Συνεδρίασε στις 3 Ιανουαρίου 2025 με την εξής σύνθεση: Αλίκη Μαρκάκη, Πρόεδρος, Δημήτριος-Γεώργιος Πατσίκας, Εισηγητής και Μέλος και Καλή Χατζηγιαννάκη, Μέλος.

Για να εξετάσει την από 25.11.2024 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 1732/26.11.2024 προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...», που εδρεύει στην ..., οδός ... και εκπροσωπείται νόμιμα (εφεξής, «ο προσφεύγων»),

ΚΑΤΑ της ... (...), που εδρεύει στο ..., ... και εκπροσωπείται νόμιμα (εφεξής, «η αναθέτουσα αρχή») και

του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», που εδρεύει στη ..., οδός ... και εκπροσωπείται νόμιμα (εφεξής, «ο παρεμβαίνων» ή «ο οριστικός ανάδοχος»), ο οποίος άσκησε την από ... ..2024 παρέμβασή του κατά της προσφυγής.

Με την εν λόγω προδικαστική προσφυγή, ο προσφεύγων ζητά την ακύρωση της με αριθμό .../... ..2024 απόφασης της ... επιτροπής της αναθέτουσας αρχής με θέμα «Διαβίβαση για έγκριση του Πρακτικού ΙΙ της Επιτροπής Διαγωνισμού της δημόσιας σύμβασης έργου "...", ... € συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, με στοιχεία χρηματοδότησης: ..., Κωδικός Έργου ... "..." (Κωδικός Έργου στο ...: νέος ..., παλαιός ...» (εφεξής, «η προσβαλλόμενη»), κατά το σκέλος της οποίας εγκρίθηκε το ως άνω πρακτικό, δυνάμει του οποίου η επιτροπή διαγωνισμού εισηγήθηκε την κατακύρωση της σύμβασης στον παρεμβαίνοντα.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε τον Εισηγητή Δημήτριο-Γεώργιο Πατσικά.

Μελέτησε τα σχετικά έγγραφα.

Σκέφτηκε κατά το Νόμο.

**1.** Επειδή, για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής καταβλήθηκε από τον προσφεύγοντα το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017, ποσού 2.420,00 ευρώ (βλ. το με αριθμό ... υπό την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, η προσβαλλόμενη εκδόθηκε στο πλαίσιο της με αριθ. πρωτ. .../... ... .2024 και α/α συστήματος ΕΣΗΔΗΣ ... διακήρυξης (εφεξής, «η διακήρυξη»), με την οποία προκηρύχθηκε από την αναθέτουσα αρχή ηλεκτρονικός, ανοικτός, δημόσιος διαγωνισμός ανάδειξης αναδόχου κατασκευής του έργου «...», εκτιμώμενης αξίας ... ευρώ πλέον ΦΠΑ 24% (εφεξής, «ο διαγωνισμός»), με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει τιμής. Η διακήρυξη αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) στις ... ..2024 με ΑΔΑΜ ... .

3. Επειδή, ο διαγωνισμός ενόψει του αντικείμενου της σύμβασης (...), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας του χωρίς ΦΠΑ, του χρόνου έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης, καθώς επίσης και της νομικής φύσης της αναθέτουσας αρχής, υπάγεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016. Συνακόλουθα, η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 και η ΕΑΔΗΣΥ είναι αρμόδια να εξετάσει την προδικαστική προσφυγή.

4. Επειδή, η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε στις ... ..2024, η δε προδικαστική προσφυγή ασκήθηκε εμπρόθεσμα στις 25.11.2024 από τον προσφεύγοντα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 361 παρ. 1 περ. α΄ του ν. 4412/2016 και στο άρθρο 4 παρ. 1 περ. α΄ του π.δ. 39/2017, με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του ως άνω π.δ. Δυνάμει της προσβαλλόμενης έγιναν δεκτά τα δικαιολογητικά κατακύρωσης που προσκόμισε ο παρεμβαίνων και ανακηρύχθηκε αυτός οριστικός ανάδοχος της σύμβασης. Εξάλλου, όπως συνάγεται από τη με αριθμό .../... ... .2024 απόφαση της ... επιτροπής της αναθέτουσας αρχής με θέμα «Διαβίβαση για έγκριση του 1<sup>ου</sup> Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού της δημόσιας σύμβασης έργου "...", ... € συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, με στοιχεία χρηματοδότησης: ..., Κωδικός Έργου ... "..." (Κωδικός Έργου στο ...: νέος ..., παλαιός ...)", με την οποία εγκρίθηκε το ως άνω πρακτικό της επιτροπής διαγωνισμού, ο προσφεύγων κατετάγη δεύτερος κατά σειρά μειοδότης με ποσοστό έκπτωσης 30,00%, ο δε παρεμβαίνων κατετάγη πρώτος κατά σειρά μειοδότης με ποσοστό έκπτωσης 32,94%. Συνεπώς, ο προσφεύγων ασκεί την υπό κρίση προσφυγή έχοντας έννομο συμφέρον προς τούτο και νομίμως στρέφεται εναντίον της προσβαλλόμενης, κατά το μέρος που με αυτήν έγιναν

δεκτά τα δικαιολογητικά κατακύρωσης του παρεμβαίνοντος και ανακηρύχθηκε αυτός οριστικός ανάδοχος, προβάλλοντας λόγους απόρριψης αυτών και επιδιώκοντας ευλόγως να ανατεθεί η σύμβαση σε αυτόν.

5. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή στις ... ..2024 μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ προς τους ενδιαφερόμενους, σύμφωνα με το άρθρο 365 παρ. 1 περ. α΄ του ν. 4412/2016 και το άρθρο 9 παρ. 1 περ. α΄ του π.δ. 39/2017. Ακολούθως, ασκήθηκε η από ... ..2024 παρέμβαση του οριστικού αναδόχου, που τυγχάνει εμπρόθεσμη κατ' άρθρο 362 παρ. 3 του ν. 4412/2016 και άρθρο 7 του π.δ. 39/2017, είναι δε και εν γένει παραδεκτή. Ειδικότερα, ο παρεμβαίνων νομίμως ασκεί την παρέμβασή του κατά της ως άνω προσφυγής και υπέρ του κύρους της προσβαλλόμενης επιδιώκοντας ευλόγως τη διατήρηση της ισχύος της, κατά το σκέλος που με αυτήν έγιναν αποδεκτά τα δικαιολογητικά κατακύρωσής του και ανακηρύχθηκε αυτός οριστικός ανάδοχος της σύμβασης.

6. Επειδή, στις ... ..2024 η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε εμπρόθεσμα κατ' άρθρο 365 παρ. 1 περ. β΄ του ν. 4412/2016 τις απόψεις της επί της προδικαστικής προσφυγής μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ. Από την πλευρά του ο προσφεύγων κοινοποίησε εμπρόθεσμα κατ' άρθρο 365 παρ. 1 περ. γ΄ του ν. 4412/2016 στις ... ..2024 με τον ίδιο τρόπο το ομόχρονο υπόμνημά του επί των ως άνω απόψεων και της εναντίον του παρέμβασης.

7. Επειδή, ο προσφεύγων με τον μοναδικό λόγο της προσφυγής του στρέφεται εναντίον της προσβαλλόμενης, κατά το μέρος που με αυτήν έγιναν δεκτά τα δικαιολογητικά κατακύρωσης του παρεμβαίνοντος και δη για την πλήρωση του κριτηρίου επιλογής του άρθρου 22.Ε της διακήρυξης «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικές διαχείρισης», στο οποίο προβλέπεται ότι: *«Οι διαγωνιζόμενοι οικονομικοί φορείς οφείλουν να διαθέτουν σε ισχύ τα κάτωθι πιστοποιητικά: α) Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ... ή ισοδύναμο, με πεδίο εφαρμογής ... . β) Σύστημα ... σύμφωνα με το πρότυπο ISO ... ή ισοδύναμο, με πεδίο εφαρμογής ... . γ) Σύστημα ... σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ ISO ... ή ισοδύναμο, με πεδίο εφαρμογής ... .»*. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι τα προσκομιζόμενα από τον παρεμβαίνοντα δικαιολογητικά δεν καλύπτουν το ως άνω απαιτούμενο από τη

διακήρυξη πεδίο εφαρμογής, με συνέπεια να πρέπει να απορριφθεί η προσφορά του λόγω της μη πλήρωσης του προαναφερθέντος κριτηρίου. Από την πλευρά τους τόσο η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της όσο και ο οριστικός ανάδοχος με την παρέμβασή του αντικρούουν τον εν λόγω ισχυρισμό.

**8.** Επειδή, ο κρίσιμος όρος της διακήρυξης (πέραν του προεκτεθέντος), που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού δεσμεύοντας αμφίδρομα την αναθέτουσα αρχή και τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς (ΣΤΕ 2287, 1647, 1440/2022), προβλέπει τα εξής: «23.7 Δικαιολογητικά για πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης του άρθρου 22.Ε. Για την απόδειξη της συμμόρφωσης τους με τα πρότυπα διαχείρισης ποιότητας, διαχείρισης ... και ... και ... του άρθρου 22.Ε, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα παρακάτω πιστοποιητικά σε ισχύ, με πεδίο εφαρμογής εκείνο που αναφέρεται στο άρθρο 22.Ε: α) Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ... ή ισοδύναμο. β) Σύστημα ... σύμφωνα με το πρότυπο ISO ... ή ισοδύναμο. γ) Σύστημα ... και ... σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ ISO ... ή ισοδύναμο. Τα ως άνω πιστοποιητικά θα πρέπει να έχουν εκδοθεί από αναγνωρισμένο φορέα διαπίστευσης ή από επίσημα ινστιτούτα ή επίσημες υπηρεσίες ελέγχου ποιότητας, αναγνωρισμένων ικανοτήτων, ώστε να βεβαιώνεται η καταλληλότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, επαληθευόμενη με παραπομπές στις τεχνικές προδιαγραφές ή σε πρότυπα. (Τα κατά περίπτωση ζητούμενα πιστοποιητικά που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης.) Η αναθέτουσα αρχή αναγνωρίζει ισοδύναμα πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από φορείς διαπιστευμένους από ισοδύναμους Οργανισμούς διαπίστευσης, εδρεύοντες και σε άλλα κράτη – μέλη. Επίσης, κάνει δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας ή περιβαλλοντικής διαχείρισης πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα».

**9.** Επειδή, στην Κατευθυντήρια Οδηγία 13 της ΕΑΑΔΗΣΥ ορίζονται τα εξής (η έμφαση προστέθηκε): «6. Πρότυπα εξασφάλισης της ποιότητας (άρθρο 49

της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ άρθρο 47 πδ 60/2007) και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης (άρθρο 50 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, άρθρο 48 πδ 60/2007). Εφόσον οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς, τα οποία βεβαιώνουν την τήρηση εκ μέρους του οικονομικού φορέα ορισμένων προτύπων εξασφάλισης της ποιότητας (κριτήριο τεχνικής ικανότητας του φορέα), πρέπει να παραπέμπουν σε συστήματα εξασφάλισης της ποιότητας που βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και πιστοποιούνται από οργανισμούς που εφαρμόζουν τη σειρά ευρωπαϊκών προτύπων για την πιστοποίηση. Κατά την εξέταση του φακέλου, οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη μέλη. **Επιπλέον, είναι υποχρεωμένες να αποδέχονται και άλλα αποδεικτικά στοιχεία για επαρκή μέτρα εξασφάλισης της ποιότητας, τα οποία προσκομίζονται από τους οικονομικούς φορείς. Στην περίπτωση αυτή το βάρος απόδειξης φέρει ο οικονομικός φορέας. Η δυνατότητα αυτή, πάντως, σκόπιμο είναι να αναφέρεται και στα έγγραφα της σύμβασης, για να είναι σαφώς αντιληπτή από τους οικονομικούς φορείς...».**

**10.** Επειδή, από τα στοιχεία του ηλεκτρονικού φακέλου του διαγωνισμού αποδεικνύεται ότι, κατόπιν της με αριθ. πρωτ. οικ. .../... ... .2024 έγγραφης ειδοποίησης της αναθέτουσας αρχής για την υποβολή δικαιολογητικών κατακύρωσης, ο παρεμβαίνων υπέβαλε στις ... .. .2024 το σύνολο των αποδεικτικών μέσων μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ. Μεταξύ αυτών και προς πλήρωση του κριτηρίου επιλογής του άρθρου 22.Ε της διακήρυξης, προσκόμισε: α. το με αριθμό .../... ... .2015 πιστοποιητικό του διαπιστευμένου από το ... φορέα πιστοποίησης «...» σχετικά με την εφαρμογή συστήματος διαχείρισης ποιότητας κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ... για τα πεδία εφαρμογής «... .. ΕΡΓΩΝ (... ..)», «...», «...», «...» και «...», αντίστοιχα, β. το με αριθμό .../... ... .2019 πιστοποιητικό του διαπιστευμένου από το ... φορέα πιστοποίησης «...» σχετικά με την εφαρμογή συστήματος διαχείρισης ποιότητας κατά το πρότυπο ISO ... για το πεδίο εφαρμογής «... για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων: ... ΕΡΓΩΝ (... ..). ... . ..», γ. το με αριθμό .../... ... .2015 πιστοποιητικό του διαπιστευμένου από το ... φορέα πιστοποίησης «...» σχετικά με την εφαρμογή συστήματος διαχείρισης

ποιότητας κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ ISO ... για τα πεδία εφαρμογής «... ΕΡΓΩΝ (...)\», «...», «...», «...» και «...», αντίστοιχα και δ. τη με αριθμό .../... ... .2024 βεβαίωση του ως άνω φορέα, στην οποία βεβαιώνεται ότι στο πεδίο εφαρμογής «... ΕΡΓΩΝ (.....)\» των προαναφερθέντων πιστοποιητικών περιλαμβάνονται και οι «...».

**11.** Επειδή, με την προσκόμιση των προεκτεθέντων αποδεικτικών μέσων κατ' άρθρο 23.7 της διακήρυξης, ο έχων το βάρος απόδειξης παρεμβαίνων απέδειξε επαρκώς ότι ικανοποιεί το κριτήριο επιλογής του άρθρου 22.Ε της διακήρυξης σχετικά με τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας. Τούτο διότι κατέθεσε αφενός τα τρία ευρισκόμενα σε ισχύ απαιτούμενα πιστοποιητικά κατά τα πρότυπα ΕΛΟΤ EN ISO ..., ISO ... και ΕΛΟΤ ISO ..., στα οποία αναφέρεται ως πεδίο εφαρμογής η «... ΕΡΓΩΝ (...)\», αφετέρου την από ... ... .2024 βεβαίωση του πιστοποιημένου φορέα διαπίστευσης, εκδοθείσα προ της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών (που ήταν η ... ... .2024 κατά το άρθρο 18 της διακήρυξης), σύμφωνα με την οποία διευκρινίζεται ότι στο ως άνω πεδίο περιλαμβάνονται και οι «...». Σημειωτέον ότι, παρά τα όσα αντίθετα ισχυρίζεται ο προσφεύγων και λαμβανομένου υπόψη του μεγάλου αριθμού εργασιών/δραστηριοτήτων που δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο διαπίστευσης από έναν αναγνωρισμένο οργανισμό, όπως εν προκειμένω η «...», δεν είναι εφικτό να περιλαμβάνεται στα πεδία εφαρμογής του εκάστοτε πιστοποιητικού ISO κάθε επιμέρους σχετική εργασία/δραστηριότητα, για την οποία πιστοποιείται ένας οικονομικός φορέας. Για λόγους δε οικονομίας στο πεδίο εφαρμογής των πιστοποιητικών περιλαμβάνονται γενικότερες κατηγορίες εργασιών/δραστηριοτήτων, οι οποίες νομίμως εξειδικεύονται περαιτέρω από βεβαιώσεις που εκδίδει ο ίδιος αρμόδιος φορέας για την παροχή των επίμαχων διευκρινίσεων, μη δυνάμενου του προσφεύγοντος ή οποιουδήποτε άλλου οικονομικού φορέα, ομοίως και της ΕΑΔΗΣΥ, να αμφισβητήσει είτε τη μεθοδολογία που ακολουθεί ο φορέας για την έκδοση των πιστοποιητικών, είτε τα επιμέρους στοιχεία των πεδίων εφαρμογής που εμπεριέχονται στα πιστοποιητικά που αυτός εκδίδει, καθώς και στις συνοδεύουσες αυτά βεβαιώσεις (βλ. συναφώς τη ΔιοικΕφΑθηνών 2457/2024 ακυρ. που επικύρωσε την ΕΑΔΗΣΥ 1707/2022). Άλλωστε, ούτε ο ίδιος ο προσφεύγων προσκόμισε με την κατάθεση της υπό κρίση προσφυγής ή έστω με το υπόμνημα που κατέθεσε

σε αντίκρουση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής και της παρέμβασης και προς επίρρωση του εν λόγω ισχυρισμού του κάποιου δικό του πιστοποιητικό ISO, το οποίο να περιλαμβάνει επακριβώς το απαιτούμενο από τη διακήρυξη πεδίο εφαρμογής («...»). Ενόψει αυτών, ο σχετικός λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, γενομένων δεκτών των απόψεων της αναθέτουσας αρχής και της παρέμβασης του οριστικού αναδόχου.

**12.** Επειδή, βάσει των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί η προδικαστική προσφυγή, να γίνει δεκτή η παρέμβαση και να καταπέσει το κατατεθέν από τον προσφεύγοντα παράβολο.

**13.**

**Για τους λόγους αυτούς**

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή, κατά το σκεπτικό.

Δέχεται την παρέμβαση.

Ορίζει την κατάπτωση του κατατεθέντος από τον προσφεύγοντα παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 3 Ιανουαρίου 2025 και εκδόθηκε στις 20 Ιανουαρίου 2025 στην Αθήνα.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ  
ΑΛΙΚΗ ΜΑΡΚΑΚΗ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ  
ΜΙΧΑΛΗΣ ΣΟΦΙΑΝΟΣ**